

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum paruificentiaë aliquod vitium opponatur? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

tur parua secundum regulam rationis, à qua deficit paruificus, vt dictum est *. Non enim dicitur paruificus qui parua moderatur, sed qui in moderando magna vel parua, deficit à regula rationis. Et ideo habet vicij rationem.

In corp. ar.

Ad secundum dicendum, quòd sicut Philosoph. dicit in 2. Rhetor. * Timor facit consiliarios. Et ideo paruificus diligenter ratiocinijs intendit: quia inordinatè timet bonorum suorum consumptionem, etiam in minimis. Vnde hoc non est laudabile, sed vitiosum & vituperabile: quia non dirigit affectum suum secundum rationem, sed potius rationis vsum applicat ad inordinationem sui affectus.

lib. 2. c. 5. parum à me. 10. 6.

Ad tertium dicendum, quòd sicut magnificus conuenit cum liberali in hoc, quòd promptè & delectabiliter pecunias emittit: ita etiam paruificus conuenit cum illiberali, siue auaro, in hoc, quòd cum tristitia & tarditate expensas facit. Differt autem in hoc quòd illiberalitas attenditur circa communes sumptus; paruificentia autè circa magnos sumptus, quos difficilius est facere. Et ideo minus vitium est paruificentia quam illiberalitas. Vnde Philosoph. dicit in 4. Eth. * quòd quauis paruificentia & vitium oppositum, sint malicia, non tamen opprobria inferunt: quia nec sunt nocua proximo, nec sunt valde turpes.

li. 4. c. 2 in f. 10. 5

ARTIC. II.

Vtrum paruificentia aliquod vitium opponatur?

667

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quòd paruificentia nullum vitium opponatur. Paruo enim opponitur magnum. Sed magnificentia non est vitium, sed virtus. Ergo paruificentia non opponitur vitium.

4. Eth. 1e. 7. 10. 5.

¶ 2. Præterea, Cum paruificentia sit vitium ex defectu, vt dictum est *, videtur quòd si aliquod vitium esset paruificentia oppositum, consisteret solum in superabundanti consumptione. Sed illi qui consumunt multa, vbi pauca consumere oporteret, consumunt pauca vbi multa oporteret consumere, vt dicitur.

ar. prac.

li. 4. c. 2. dicitur in 4. Ethic. * Et sic habent aliquid de parui-
circa fin. centia. Non ergo est aliquid vitium paruificentia op-
tom. 5. positum.

art. prac. ¶ 3. Præterea, Moralia fortiuntur speciem ex fine,
¶ 1. 2. 9. vt dictum est *. Sed illi qui superflue consumunt, hoc
1. ar. 3. faciunt causa ostentationis diuitiarum, vt dicitur in
¶ 4. c. 2. 4. Ethic. † Hoc autem pertinet ad inanem gloriam, quæ
nō precul opponitur magnanimitati, vt dictum est *. Ergo nullum
à fin. vitium paruificentia opponitur.

¶ 1. 3. 1. SED contra est auctoritas Philosophi, qui in 2. &
¶ 2. 4. Ethic. † ponit magnificentiam medium duorum op-
lib. 2. c. 7. positurum vitiorum.

¶ lib. 4. RESPONDEO dicendum, quod paruo oppo-
¶ 2. 10. 5. nitur magnum. Paruum autem & magnum relatiue di-
art. prac. cuntur, vt dictum est *. Sicut autem contingit sumptum
 esse paruum per comparationem ad opus, ita etiam
 contingit sumptum esse magnum in comparatione ad
 opus: vt scilicet excedat proportionem, quæ esse
 debet sumptus ad opus, secundum regulam rationis.
 Vnde manifestum est quod vitio paruificentia, quæ
 aliquis deficit à debita proportione expensarum ad
 opus, intendens minus expendere quam dignitas ope-
 ris requirat, opponitur vitium quo aliquis dictam
 proportionem excedit: vt scilicet plus expēdat quam
 fit operi proportionatū. Et hoc vitium Græcè quidem
 dicitur banausia, à furno dicta: quia videlicet ad mo-
 dum ignis qui est in furno, omnia consumit. Vel dicitur
 apyrocalia, id est, sine bono igne: quia ad modum
 ignis omnia consumit, non propter bonum. Vnde lati-
 ne hoc vitium potest nominari consumptio.

Ad primum ergo dicendum, quod magnificentia di-
 citur esse ex eo quod facit magnum opus, non autem
 ex eo quod in sumptu excedat proportionem operis.
 Hoc enim pertinet ad vitium quod opponitur parui-
 ficientia.

Ad secundum dicendum, quod idem vitium con-
 trariatur virtuti, quæ est in medio & contrario vi-
 tio. Sic ergo vitium consumptionis opponitur parui-
 ficientia.

uificentia in eo quod excedit in sumptu operis dignitatem, expendens multa, ubi pauca oportet expendere. Opponitur autem magnificentia ex parte operis magni: quod præcipue intendit magnificus: in quantum scilicet ubi oportet multa expendere, nihil aut parum expendit.

Ad tertium dicendum, quod consumptor ex ipsa specie actus opponitur paruifico, in quantum transcendit regulam rationis, à qua paruificus deficit. Nihil tamen prohibet quin hoc ad finem alterius vitij ordinetur: puta inanis gloria, vel cuiuscumque alterius.

QVÆST. CXXXVI.

De patientia, in quinque articulo diuisa.

D E inde considerandum est de patientia.

- ¶ Et circa hoc quærentur quinque.
- ¶ Primo, utrum patientia sit virtus?
- ¶ Secundo, utrum sit maxima virtutum?
- ¶ Tertio, utrum possit haberi sine gratia?
- ¶ Quarto, utrum sit pars fortitudinis?
- ¶ Quinto, utrum sit idem cum longanimitate?

ARTIC. I.

Utrum patientia sit virtus?

A D primum sic proceditur. Videtur, quod patientia non sit virtus. Virtutes enim perfectissime sunt in patria: ut August. dicit in 14 de Trin. * Sed ibi non est patientia: quia nulla sunt ibi mala toleranda, secundum illud Isai. 49. & Apoc. 7. Non esurient neque sitient, & non percutiet eos æstus, neque sol. Ergo patientia non est virtus.

668
Inf. a. 5.
cor. et su
pra 128.
cor.
* li. 84. de
viti. c. 9.
1022-3.

¶ 2 Præterea, Nulla virtus in malis potest inueniri: quia virtus est quæ bonum facit habentem. Sed patientia quandoque in malis hominibus inuenitur: sicut patet in auaris, qui multa mala patienter tolerant, ut pecunias congregent: secundum illud Eccles. 5. Cunctis diebus vitæ suæ comedit in tenebris, & in curis multis, & in ærumna atque tristitia. Ergo patientia non est virtus.

¶ 3 Præ-